

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 290.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938473696/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

staae det kun – jeg læser dog Sandheden i dit Øie!» vedblev Viggo. »Ja – jeg vil heller beskyttes af Heltens Skjold og flætte Seierskrandsen til ham!» svarede hun, idet hun saae paa ham med funk-lende Øine og nædmende Kinder« (s. 145). Fordi Viggo et stærk nok til både at elske Minona og sætte de rette grænser for forholdet, kan han vække hende erotisk. »Jeg trænger til den, der kan magte mig», havde Fibiger skrevet til Goldschmidt; i *Minona* udfordrer hun patriarkatet for at få dets magt at se. Viggo er et forsøg på at forme en magtfuld mand, men han synes kun at kunne fastholde sin styrke på heltindens bekostning. På samme måde lykkes formålet med Tyras nedtur til helvede, der skal få djævelens overmand til at stråle i al sin glans, kun halvt.

12. Modtagelsen af Minona

Anmelderne blev rasende over *Minona* og forsøgte med alle midler at tage livet af den: fortællelse, latterliggørelse, moraliseren, skadefryd, nedrakning og fortrydelse. I anmeldelserne nævnes *Clara Raphael* lige så ofte som den roman, der anmeldes; tydeligvis bliver megen hengemt ærgrelse over forfatterindens tidligere succes udluftet.

Berlingske Tidende mener i en kort omtale (23.12. 1853) at indholdet er problematisk, men at sproget er smukt, og at »Bogen unægtelig [bærer] Mærker af den Dristighed og Originalitet, der ledsagede Forfatterindens første Fremtræden». *Dagbladet*, som var blevet oprettet i november 1851 og følgelig ikke havde været med i diskussionen omkring *Clara Raphael*, ironiserer i sin anmeldelse (13.1., sign. L.K., måske L. Kragballe) over, at damerne i *Clara Raphael* ikke trængte til mandfolk, hvorimod de i *Minona* tilbyder kærligheden. Der foreslås, at afholdenheden i det Raphael'ske ægteskab i virkeligheden var tænkt som et erotisk pikanteri. Videre hævdes der over, at incestforholdet mellem Minona og Viggo alligevel ikke realiseres, og at Tyra skal dø. »Hvorfor ikke lade dem leve og trods Verden med dens Fordomme? Er Forf. bange for Theologernes Ravnaskrig? (...) enten Emancipation eller Theologi«. Den store anmeldelse, der fylder hele forsiden, er præget af overlegen foragt. Den timelige indvending mod de mange refleksioner følges

af et råd til forfatterinden om at skrive dialoger som Platon, hvilket, noteres det herefter, forfatterinden dog ikke ville kunne, da hendes ideer ikke hænger sammen. Den eneste ros gælder sproget, som kaldes »overordentlig flydende og reent«, hvilket man jo »er vant til hos denne Forf.«

Hånen for ikke at løbe linen ud fik i *Litens Maanedsskrift* (januar, sign. »Deres aldrende Veninde«) sit modstykke i en moraliserende opsang over forfatterindens 'besmittede fantasier og uhyggelige billeder'; »denne Plet turde ikke rolig sidde, og derfor gav jeg min ringe Skjærv til Aftvætnings-Sæbe«. *Lolland-Falsters Stiftstidende* (nr. 21, o. 1.2., sign. ***) anmelder egentlig ikke *Minona*, men rapporterer om dens modtagelse i hovedstaden: »i et af vore bedste [blade] »Dagbladet« er hendes nye Skrift »Minona« saaledes blevet gennemheglet, at det umuligt kan andet, end have Indflydelse paa Bogens Afsætnings. Formentlig imødekommer anmelderen en del lokalt nag ved således at se frem til forfatterindens ruin og ved at udtrykke sin glæde over, at »den Spottesyge« nu selv har neckkaldt spot over sit hoved.

Flyveposten (9.2., sign. h.) gentager sin påstand fra *Clara Raphael*-anmeldelsen om, at kun Heibergs navn og forord i debutbogen forårsagede dens berømmelse. Anmelderen ser godt, at »Ideen« med årene er »svulmet i Fylde«, men mener at denne fylde »truer med at stige over alle Naturens, Formuifens og Qvindelighedens indre Dæmninger, og at bortskylle baade Skjønheten og Varmen i den emanciperede Novelle-Poesie«. Ideen er blevet større, men begejstringen mindre: »Der stryger en iskold Luft igjennem de fleste Partier af denne Fortælling«. Romanen kan godt siges at være noget kuldslæt, men kulden kommer ikke, som anmelderen forsøger at bilde os ind, fra forfatterindens »Unatur, Uskjønhed, Usandhed og Mangel paa Poesie«. Den opstår snarere fra Fibigers forudannelser om, at læserne ville møde hendes bog med netop den kulde, der her lægges for dagen. Anmelderen kalder »danske Læserinder« til kamp mod denne form for emancipation og sammenligner Fibiger med George Sand: »Man er ikke Madame *Dudevant*, fordi man er *Minona*«, en smigrende sammenligning hvis Sand ikke netop havde været emancipationens europæiske skræmmebillede par excellence.